

Pozdravljeni!

Tokratna številka Eurodesk novic je namenjena temi letošnjega Evropskega leta aktivnega staranja solidarnosti med generacijami. Ker so Eurodesk novice v prvi vrsti namenjene mladim in tistim, ki z njimi delajo, se v teh novicah osredotočamo na aktivnosti, povezane z Letom, v katere so vključeni tudi mladi – torej medgeneracijsko sodelovanje.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki koordinira Evropsko leto 2012 v Sloveniji na prvi strani predstavlja nekaj ključnih aktivnosti, ki so potekale v okviru Evropskega leta 2012. Osrednje strani so namenjene natečaju Zavoda MOVIT na temo evropskega leta, na katerih predstavljamo zmagovalce natečaja in nekaj posebej zanimivih projektov, prijavljenih na natečaj. V celotnih novicah smo kot slikovno gradivo uporabili fotografije, prijavljene na natečaj.

Na koncu pa si lahko ogledate še, kako se teme aktivnega staranja in medgeneracijskega sodelovanja dotikata programa Mladi v akciji in Evropa za državljane.

Vaš Eurodesk

Evropsko leto aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti 2012

Leto 2012 je Evropska unija razglasila za Evropsko leto aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti.

Evropska družba se namreč stara, zato je izjemnega pomena naučiti se živeti drug ob drugemu, tolerirati različnosti generacij in seveda najti rešitve za zadržanje starejših delavcev v prijaznem delovnem okolju, sprejemanje starejših posameznikov v krog mlajših generacij in predvsem starejše opremiti s ključnimi znanji, da lahko suvereno predstavljajo integralni in aktivni del družbe.

V omenjenem letu smo v javnosti poskušali doseči večje razumevanje trenda staranja prebivalstva, prednosti znanj in izkušenj starejših, predvsem pa smo posvetili pozornost medgeneracijski solidarnosti in sodelovanju med generacijami ter predstavitvi dobrih praks v Sloveniji in v tujini. K sodelovanju smo povabili zanimive posameznike, ki so postali ambasadorji Evropskega leta v Sloveniji in s svojimi izkušnjami širili idejo in pozitivne misli obeleževanja; Ivo Daneu, slovenski olimpijec in nekdanji vrhunski košarkar; Peter Florjančič, človek z izjemno življenjsko zgodbo, izumitelj s 400 prijavljenimi patenti, ki je še vedno aktiven; dr. Mateja Kožuh Novak, upokojena raziskovalka, ginekologinja epidemiologinja in prostovoljka; Neža Maurer, pesnica, pisateljica, novinarka publicistka; pedagoginja Vlasta Nussdorfer, vrhovna državna tožilka, ki se poklicno že skoraj tri desetletja ukvarja z žrtvami zlorab, nasilja in kriminala ter Rok Terkaj, raper in novinar, pisec besedil in univerzitetni diplomirani teolog. Predvsem medgeneracijsko sodelovanje predstavlja bogato izkušnjo izmenjave izkušenj starejših in navdiha mlajših, medsebojno učenje in spoznavanje različnosti in otenkov staranja skozi celotno življenjsko obdobje.

Mentorstvo starejših mladim in prenos sodobnih znanj od mladih na starejše predstavlja izjemen način medsebojnega spoznavanja in razumevanja. Odmevni primer dobre prakse predstavlja tako projekt »Simbioz@« s ciljem e-opismenjevanja starejših. Mladi prostovoljci na brezplačnih delavnicah po izbranih lokacijah po vsej Sloveniji predstavniko starejše generacije učijo uporabe računalnika in interneta, pri tem pa je osrednji namen akcije omogočiti starejšim pozitivno izkušnjo z računalnikom, vzbuditi in okrepiti njihovo samozavest, jih motivirati za nadaljnje učenje, uporabo računalnika in interneta. Odziv starejših je izjemen in še narašča.

Povezovanje generacij lahko poteka na zelo dinamične načine, tudi preko neformalnih oblik druženja in sodelovanja. Zanimiv projekt medsebojnega povezovanja generacij že vrsto let realizira tudi raper Rok Terkaj, ki je bil ravno zaradi pozitivnega odnosa do medgeneracijskega sodelovanja v letošnjem letu izbran za Ambasadorja Evropskega leta aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti. Vsako leto v Ljubljani (Savsko naselje) organizira odmeven dogodek, imenovan »Blok Party«, kjer potekajo medgeneracijske igre, v obliki iger, delavnic in preko športnih aktivnosti.

Verjamemo, da Evropsko leto aktivnega staranja in medgeneracijskega sodelovanja 2012 predstavlja začetek spreminjanja miselnosti o staranju, večjo zavezo medgeneracijskemu sodelovanju in medsebojni solidarnosti. V naslednjem letu nameravamo nadaljevati z aktivnostmi, vezanimi na letošnje Leto, se posebej posvetiti lokalnemu okolju in iskati nove primere dobrih praks med generacijami, povečevati zavest o medgeneracijski solidarnosti in na ta način višati kvaliteto življenja mladih, srednjih in starejših generacij.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (koordinacijsko telo Evropskega leta aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami)

Natečaj Zavoda MOVIT na temo aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami 2012

Zavod MOVIT (informacijska pisarna programa Evropa za državljane, nacionalna agencija programa Mladi v akciji in infoservis Eurodesk) je letos že tretje leto zapored organiziral natečaj na temo Evropskega leta, letos je to Evropsko leto aktivno staranje in medgeneracijsko sodelovanje. Z natečajem smo želeli spodbuditi organizacije in posameznike, da s fotografijami ali video posnetki predstavijo svoja videnja, razmišljanja in opažanja, povezana s temo aktivnega staranja in medgeneracijskega sodelovanja ter predstavijo projekte, ki povezujejo različne generacije ter omogočajo aktivno staranje.

Z odzivom na natečaj smo zelo zadovoljni, saj smo prejeli mnogo zanimivih prispevkov v vseh kategorijah. Predstavljamo vam zmagovalce natečaja v posameznih kategorijah, poleg tega pa izpostavljamo tudi nekaj projektov, ki so nas navdušili s svojo izvirnostjo in visoko angažiranostjo posameznikov.

Nekaj fotografij, prijavljenih na natečaj, smo uporabili v tej številki. Pod njimi najdete tudi komentarje avtorjev.

FOTOGRAFIJA: Peter Kumer (brez naslova)

KOMENTAR: „Starejša gospoda iz obeh straneh Zelene črte poskušata z dialogom rešiti stoletja star etnični konflikt. Fotografija je bila posneta v Nikoziji, edini med dve državi razdeljeni evropski prestolnici, tik ob enem izmed mejnih prehodov.“

Fotografija prikazuje starejša gospoda, ki aktivno preživljata svoj prosti čas in razpravljata o možnih rešitvah stoletja starega etničnega konflikta na Cipru. Sporočilo je še podkrepljeno z napisom »peace« na zidu. Z razpravljanjem o tematiki gospoda izražata tudi solidarnost s prihodnjimi generacijami, saj bodo od reševanja tovrstnih konfliktov imele korist predvsem te generacije.

Vidik solidarnosti starejše generacije z mlajšimi se nam je zdel zanimiv tudi zato, ker ponavadi ob terminu »medgeneracijska solidarnost« pomislimo na solidarnost mlajših generacij izražajo do starejših, tu pa je poudarjeno tudi, kako lahko starejša generacija s svojimi izkušnjami izraža solidarnost do mlajših in pripomore k njihovi lepši prihodnosti, s tem pa povečuje tudi svojo vrednost v družbi.

VIDEO POSNETEK: Srce se ne stara (Zavod Salesianum OE Skala)

Posnetek na kratak in inovativen način opiše bistvo teme »aktivnega staranja«. Gre za kratki film, ki nas je prepričal ravno s svojo preprostostjo, hkrati pa z veliko sporočilno vrednostjo. Aktivno staranje je v posnetku ujet v trenutek vsakdanjega življenja in pokaže prisrčen odnos med dvema osebama različnih generacij.

Video posnetek si lahko ogledate na: www.eurodesk.si/aktivnosti/natecaj-evropsko-leto-2012/

PROJEKT: »PreProstoVoljni« Študentske organizacije Univerze na Primorskem.

Projekt PreProstoVoljni v svoj program vključuje raznolike aktivnosti na področju medgeneracijskega sodelovanja (pomoč starejšim občanom pri lažjih hišnih opravilih, nakupih, pomoč na vrtu, obnova balinarske steze pri domu za ostarele, računalniškega opismenjevanja starejših). Dodana vrednost projekta je po našem mnenju tudi, da so bile v projekt vključene različne skupine starostnikov, saj prostovoljci, ki delujejo v okviru projekta, sodelujejo tako z Obalnim domom upokojencev kot s Centrom za socialno delo Koper in tako s svojim delom dosežejo tako starostnike, ki prebivajo na domu, kot starostnike, ki prebivajo v domu upokojencev.

Poleg tega projekt ponuja možnost sodelujočim v projektu, da sami, vsak na svoj način in v različnih trenutkih, oblikujejo vsebine in sodelujejo pri pobudah prostovoljcev.

Spletna stran projekta: <http://soup.si/sl/novice/2012/09/18/preprostovoljni>

Opis projekta si lahko ogledate na:

www.eurodesk.si/aktivnosti/natecaj-evropsko-let-2012/

Foto: Zavod UNIC

Izpostavili bi radi še naslednje projekte:**»Čudežna kamera«, skupina Fabrika (Hana S. Vodeb)**

Projekt je potekal v obliki video raziskave Hane S. Vodeb o bivanju v enem od slovenskih domov za starejše občane – DSO Ljutomer.

Kot rezultat projekta je nastal zanimiv film, ki prikazuje utrinke iz življenja v Domu starejših občanov Ljutomer. V njem je dobro poskrbljeno za raznoliko preživljanje časa varovancev, ki so pri nastajanju filma tudi aktivno sodelovali. Namen filma je izpostaviti pozitivne vidike bivanja v domu in tako kljubovati stigmatizaciji, ki pogosto spremlja bivanje v domu upokojencev.

Film si lahko ogledate na: www.youtube.com/watch?v=dCM07KZglp4

»Medgeneracijsko sodelovanje skozi oko osnovnošolca«, Društvo NOVITA

Namen projekta je bil povezati osnovnošolske otroke in domove za starejše občane. S pomočjo treh filmčkov, ki so nastali v okviru projekta, so organizatorji širši javnosti predstavili, kaj prinaša medgeneracijsko sodelovanje vsem vključenim v ta proces in prispevati k detabuizaciji starosti.

Poleg laične javnosti so bile na predstavitve filmov vabljeni tudi strokovni sodelavci s področja sociale in izobraževanja.

Spletna stran projekta: www.drustvo-novita.org

Opise vseh projektov, prijavljenih na natečaj, si lahko ogledate na:

www.eurodesk.si/aktivnosti/natecaj-evropsko-let-2012/

»Medgeneracijsko sožitje v lokalnem okolju, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo.

Foto: Keli Jerman

Namen projekta je bil povezati oskrbovance Doma upokojence Izola z lokalnim šolskim okoljem. Tako so štirikrat letno potekale delavnice (petje, ples, kvizi ...), na katerih so sodelovali tako osnovnošolci kot starejši. Projekt je bil osnova za diplomsko delo udeleženke Keli Jerman, ki je aktivno sodelovala pri izvedbi projekta. Poleg tega so bili izsledki iz projekta predstavljeni na različnih mednarodnih srečanjih geografov, s tem pa je projekt pridobil tudi mednarodno dimenzijo.

Diplomsko delo udeleženke projekta Keli Jerman z naslovom »Družbenogospodarski in prostorski vidiki oskrbe starejšega prebivalstva na koprskem podeželju« si lahko ogledate na:

http://geo2.ff.uni-lj.si/pisnadela/pdfs/dipl_201103_keli_jerman.pdf

»Simbioz@«, Zavod Ypsilon

Medijsko dobro znan projekt izpostavljamo zaradi svojega velikega dosega, saj je sodelovalo kar 5706 udeležencev in 2413 prostovoljcev.

V okviru projekta so bili razviti moduli delavnic, s katerimi so mladi prostovoljci na razumljiv in prijazen način starejšim osebam predstavili osnove uporabe računalnika.

Udeleženci so bili spodbujeni tudi k temu, da e-opismenjevanje nadaljujejo tudi po zaključku projekta, nekateri so si med seboj izmenjali tudi telefonske številke.

Izvajalci projekta nameravajo projekt popeljati tudi na mednarodno, predvsem EU raven.

Spletna stran projekta: <http://simbioz@eu>; <http://ypsilon.si>

Vsi prispevki, prijavljeni na natečaj, bodo predstavljeni na zaključnem srečanju programov Mladi v akciji in Evropa za državljane, ki bo potekalo v začetku decembra v Ljubljani.

Foto: Jelka Mihajlovska

Program Evropa za državljane in evropsko leto 2012

Eden izmed poudarkov, ki naj jih upoštevajo prijavitelji pri pripravi predlogov projektov za podporo programa Evropa za državljane so tudi teme aktualnih evropskih let. Poudarek letošnjega leta je bil tako na aktivnem staranju in sodelovanju med generacijami, kar se sklada tudi s stalno prednostno nalogo programa, ki spodbuja socialno kohezijo ter aktivno vključevanje različnih skupin državljanov v projekte programa Evropa za državljane. Prijavitelji lahko prednostne teme Evropskih let upoštevajo tudi pri pripravi projektov v prihodnjih letih, ter s tem tudi pripomorejo h kontinuiteti in dolgoročnešemu učinku posameznih Let. Spodaj vam predstavljamo primer projekta, izvedenega s podporo programa Evropa za državljane, katerega glavni namen je bil povezati različne generacije, izveden pa je bil v letih 2010/2011.

Za strpno in socialno sožitje vseh generacij (Inštitut Hevrek)

V okviru akcije 2, ukrepa 3 programa Evropa za državljane (Podpora projektom, za katere dajo pobudo društva, zavodi, ustanove in druge pravne osebe zasebnega prava, ki delujejo znotraj civilne družbe), je Inštitut Hevrek, ki deluje na področju medgeneracijskega sodelovanja, izvedel mednarodni projekt, namenjen povezovanju različnih generacij. Projekt je potekal od 1. avgusta 2010 do 31. julija 2011.

V okviru projekta so se odvijali trije glavni dogodki: strokovna konferenca, razstava ter umetniški natečaj.

Strokovna konferenca, ki je potekala tri dni, je spodbudila široko razpravo o tematikah socialne države, revščine, socialne vključenosti, prostovoljstva v zaostrenih gospodarskih razmerah, o medgeneracijskem sodelovanju ter razmislek o evropskih vrednotah, evropskem državljanstvu in demokraciji v sodobnih evropskih družbah. Pričakovani rezultat dogodka je bil vzpostavitev podlage za dolgotrajno mrežno povezovanje partnerjev projekta in ciljnih javnosti ter strokovni zbornik. Na Festivalu je potekalo 96 predavanj, ki jih je obiskalo skupno 630 obiskovalcev.

Na tridnevni razstavi je sodelovalo preko 140 razstavljalcev, ki so bili tematsko razdeljeni v parke: zdravja, turizma, športa in prostega časa, družbene skrbi in nevladnega sektorja, knjig in elektronskih edicij, vseživljenjskega izobraževanja, domačnosti, tehnoloških rešitev za starejše in invalide, predstavili so se tudi udeleženci literarnih in likovnih natečajev na temo medgeneracijskega sodelovanja.

Več informacij o projektu si lahko ogledate v galeriji projektov na spletni strani www.ezd.si.

Foto: Barbara Šuših

Program Mladi v akciji in evropsko leto 2012

Leto 2012 je Evropsko leto aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami. V primerjavi s tovrstnimi temami prejšnjih let (prostovoljstvo (2011), revščina in socialna izključenost (2010), ustvarjalnost in inovacije (2009), medkulturni dialog (2008), enake možnosti za vse (2007)) letošnja tema v programu Mladi v akciji ne najde svojega prostora. Program je namenjen mladim od 13 do 30 leta starosti, zato je razumljivo, da se nobena izmed evropskih ali nacionalnih prednostnih vsebin ne dotika te teme. Namenjen je aktivnemu udejstvovanju mladih, ponuja možnosti na področjih, ki se jih tičejo, ponuja priložnosti za uresničevanje idej in izboljševanje problematike na področju mladine. Kljub temu nekateri mladi znajo v svoje projektne ideje vplesti takšne in drugačne teme, ki se neposredno ne tičejo programa Mladi v akciji, a kljub temu nastanejo odlični projekti. Tako je tudi Evropsko leto aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami našlo svoj prostor v kakšni mladinski izmenjavi ali mladinski pobudi, kjer mladi udeleženci obiščejo dom starejših občanov ter z njimi pečejo piškote in pijejo čaj, se od babic učijo spretnosti pletenja ali znanja, povezanega z lepim in bogatim zelenjavnim vrtom. Spodaj pa je bolj podrobno opisana mladinska pobuda Mladinskega centra Ormož Poezija nas druž.

Poezija nas druž (Mladinski center Ormož)

Ormož, 1. 8. 2012 – 1. 4. 2013

Pobuda je nastala na podlagi iniciative sedmih mladih prostovoljcev, ki so tekem prostovoljnega dela v Centru starejših občanov Ormož spoznali starostnike s pesniško žilico. Svoja srečanja so želeli kvalitetno nadgraditi, zato se jim je porodila ideja za medgeneracijsko druženje z ustvarjalno-literarnim pridihom, kjer mladi med rednimi obiski starostnikom berejo, nosijo knjige iz knjižnice, na kreativnih delavnicah pa se medsebojno spodbujajo k pesniškemu ustvarjanju. Skupno preživljanje prostega časa je dragoceno tako za mlade pobudnike kot za starostnike, saj preko literarnih družin izmenjujejo in krepijo svoja znanja, izkušnje, modrosti ter ustvarjalno energijo. Cilj projekta je preko branja poezije in lastnega pesniškega ustvarjanja promovirati prostovoljstvo in druženje mladih z ostarelimi, ob čemer mladi osebnostno rastejo in krepijo svoje kompetence, hkrati pa prispevajo h kvalitetnejšemu in bolj ustvarjalnem življenju starostnikov. V sklepnem delu sedemmesečnega projekta nameravajo izdati dve pesniški zbirki, ki ju bodo razdelili tudi po slovenskih knjižnicah. Ena zbirka bo skupna, saj bo združevala pesniška ustvarjanja vseh, vključenih v projekt, druga zbirka pa bo samostojna, z njo se bo proslavil izglasovani najboljši pesnik. Ob izidu pesniških zbirk bodo organizirali literarni večer, širši lokalni skupnosti pa se nameravajo skupaj s starostniki predstaviti še na več literarnih nastopih, kjer bodo poleg zbirk delili tudi privlačna knjižna kazala, s katerimi bodo še dodatno promovirali vrednote medgeneracijske solidarnosti.

Kontakt

EURODESK Slovenija
ZAVOD MOVIT
Dunajska 22, SI-1000 Ljubljana
Tel.: 01 430 47 48
Fax: 01 430 47 49
Skype: [eurodeski](https://www.skype.com/join/robertk)
E-pošta: info@eurodesk.si
Splet: www.eurodesk.si

Eurodesk je brezplačni infoservis Evropske komisije, namenjen informiranju mladih in tistih, ki delajo z mladimi, o možnostih, ki jih ponujajo različne evropske ustanove in mednarodne organizacije na področju izobraževanja, usposabljanja, kulture, mobilnosti mladih, mladinskega informiranja in drugih tematik, zanimivih za mlade.

Novice so na voljo tudi v elektronski obliki na spletni strani www.eurodesk.si/ogledalo/publikacije, kjer se nanje lahko tudi naročite. Objavljene informacije so izključno informativne narave. Pri nadaljnjem posredovanju teh informacij vas prosimo, da navedete vir. Publikacija je narejena s pomočjo Evropske komisije in Urada RS za mladino. Vsebinske publikacije je izključno odgovornost izdajatelja ter v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

Kolofon

Izdajatelj: ZAVOD MOVIT,
Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
Za izdajatelja: Janez Škulj
Naklada: 1500 izvodov
Letnik: 2012
Prispevke zbrali in uredili: Tinkara Bizjak Zupanc, Živa Mahkota
Oblikovanje: Argos Media d.o.o.
Tisk: Tiskarna Oman
Fotografije: Arhiv ZAVOD MOVIT, Shutterstock Images, Dreamstime
URL publikacije: <http://www.eurodesk.si/ogledalo/publikacije/>
ISSN 1855-6213

